

«Փրոփերթի Դիվելոփմենթ Քամինի» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	1
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ներածություն	5
2.1 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները	5
2.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր	5
2.3 Փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններում և բացահայտումներում	13
3. Նշանակալի հաշվապահական դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ	14
4. Թողարկված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ	15
5. Ներդրումային գույք	16
6. Վարչական ծախսեր	17
7. Ֆինանսական ծախսեր	17
8. Հարկում	18
9. Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	19
10. Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	20
11. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	20
12. Պահուստներ	20
13. Կրեդիտորական պարտքեր	20
14. Կապիտալ և պահուստներ	21
15. Վարկեր և փոխառություններ	21
16. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ	21
17. Պարտավորվածություններ և պայմանական պարտավորություններ	22
18. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք	23
19. Ռիսկերի կառավարում	25
20. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր	27

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Փրոփերթի Դիվելոպմենթ Քամինի» փակ բաժնետիրական ընկերության Բաժնետերերին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Փրոփերթի Դիվելոպմենթ Քամինի» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների եւ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ների):

Կարծիքի արտահայտման հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պարտականությունները նկարագրված են ստորև «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Կարքազթի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի Պրոֆեսիոնալ Հաշվապահների Կարքազքի (ՀՎՄՍԽ Կարքազքի), և մենք կատարել ենք վարքազթի հետ կապված մեր այլ պարտականությունները՝ համաձայն ՀՎՄՍԽ Կարքազքի: Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան պատրաստելու և ճշմարիտ ներկայացնելու, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, համապատասխան դեպքերում անընդհատ գործելու հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացրած աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացրած աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն աուդիտի ողջ ընթացքում: Մենք նաև իրականացնում ենք հետևյալը.

- Հայտնաբերում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության վերաբերյալ՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, սակայն ոչ Ընկերության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով:
- Գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան տեղեկատվության բացահայտման խելամտությունը:
- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Ընկերության անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն դարձնել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք ղեկավարությանը տեղեկացնում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող կարևոր թերությունների մասին:

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ

Աուդիտի բաժնի հիմնադիր գործընկեր՝

Էրիկ Հայրապետյան

Գլխավոր տնօրեն՝ Լ. Սարգսյան՝
Ի դեմս լիազորված անձ Է. Հայրապետյանի
(գործող 01.08.2016թ. տրված լիազորագրի հիման վրա)

2017թ. հունիսի 27

ՀՀ, ք. Երևան

**Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	<u>Ծան.</u>	<u>2016թ.</u>	<u>2015թ.</u>
Ներդրումային գույքի իրական արժեքի (սվազում)/աճ	5	(122,351)	173,168
Մաշվածություն և ամրտիզացիա		(2,726)	(1,313)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(32,535)	(45,682)
Վարչական ծախսեր	6	(42,204)	(26,886)
Այլ եկամուտ		401	468
Այլ ծախսեր		(19,368)	(12,686)
Ֆինանսական եկամուտ		1,175	1,756
Ֆինանսական ծախսեր	7	(40,271)	(44,487)
(Վնաս)/շահույթ նախքան շահութահարկը		<u>(257,879)</u>	<u>44,338</u>
Շահութահարկի գծով եկամուտ/(ծախս)	8	<u>37,052</u>	<u>(16,124)</u>
Հաշվետու տարվա (վնաս)/շահույթ		<u>(220,827)</u>	<u>28,214</u>
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		-	-
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական (վնաս)/շահույթ		<u>(220,827)</u>	<u>28,214</u>

Տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

2017թ. հունիսի 27

Արտաշես Կազախեցյան

Լիլիթ Չալիկյան

**Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2016թ.	2015թ.
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ		8,473	4,364
Ներդրումային գույք	5	11,859,139	8,971,880
Փոխհատուցման ենթակա ԱԱՀ		1,001,235	535,851
Հետաձգված ԱԱՀ		16,121	37,717
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	9	51,945	109,880
		<u>12,936,913</u>	<u>9,659,692</u>
Ընթացիկ ակտիվներ			
Ընթացիկ շահութահարկի գծով կանխավճարներ		1,921	3,362
Փոխհատուցման ենթակա ԱԱՀ		32,512	–
Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	10	579,799	838,711
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11	1,899,665	2,562,886
		<u>2,513,897</u>	<u>3,404,959</u>
		<u>15,450,810</u>	<u>13,064,651</u>
Ընդամենը ակտիվներ			
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	14	7,690,270	6,970,270
Զբաղխված շահույթ		(94,793)	126,034
		<u>7,595,477</u>	<u>7,096,304</u>
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	15	6,572,801	5,185,552
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	8	524,914	561,966
		<u>7,097,715</u>	<u>5,747,518</u>
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	15	697,782	115,266
Պահուստներ	12	34,342	89,934
Կրեդիտորական պարտքեր	13	25,494	15,629
		<u>757,618</u>	<u>220,829</u>
		<u>7,855,333</u>	<u>5,968,347</u>
Ընդամենը պարտավորություններ		<u>15,450,810</u>	<u>13,064,651</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		<u>15,450,810</u>	<u>13,064,651</u>

**Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

		Սովորական բաժնետոմսեր	(Կուտակված վնաս) /Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		6,970,270	97,820	7,068,090
Հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական եկամուտ		–	28,214	28,214
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		<u>6,970,270</u>	<u>126,034</u>	<u>7,096,304</u>
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	14	720,000	–	720,000
Հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական վնաս		–	(220,827)	(220,827)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		<u>7,690,270</u>	<u>(94,793)</u>	<u>7,595,477</u>

**Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	<i>Ծան.</i>	<i>2016թ.</i>	<i>2015թ.</i>
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Աշխատավարձ և այլ վճարներ աշխատակիցներին		(46,423)	(33,164)
Վարչական և այլ վճարված ծախսեր		(53,102)	(39,673)
Վճարված հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի		(121)	(127)
Այլ ստացված եկամուտ		480	480
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		(99,166)	(72,484)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Ներդրումային գույքի ձեռքբերում		(3,162,396)	(2,888,115)
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(6,255)	(1,152)
Ստացված տոկոսներ		1,175	1,756
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		(3,167,476)	(2,887,511)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	14	720,000	–
Մուտքեր ստացված վարկերից և փոխառություններից		1,901,140	5,238,100
Փոխառությունների ստացման համար կատարված վճարումներ		(14,327)	(93,214)
Վճարված տոկոսներ		(20,662)	(5,906)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		2,586,151	5,138,980
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ		(680,491)	2,178,985
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հունվարի 1-ի դրությամբ		2,562,886	329,871
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		17,270	54,030
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11	1,899,665	2,562,886

1. Ներածություն

ա) Ընկերության մասին տեղեկատվություն

«Փրովերթի Դիվելոպմենթ Քամփնի» փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ «Ընկերություն») հիմնադրվել է 2007թ. դեկտեմբերի 10-ին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության միակ բաժնետեր է հանդիսանում «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) Լիմիտիդ ընկերությունը (մայր կազմակերպություն): Ընկերության վերջնական վերահսկող մարմին է հանդիսանում «Ար Քեյ Վի Էֆ» Ընտանեկան Հիմնադրամը, որի հիմնադիրն է պարոն Ռուբեն Վարդանյանը, իսկ վերջնական շահառուները՝ նրա ընտանիքի անդամները:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյանի փող.2:

Ընկերությունն իրականացնում է Երևանի կենտրոնում գտնվող բիզնես կենտրոնի շինարարությունը: Ապագայում Ընկերությունը մտադիր է զբաղվել այս բիզնես կենտրոնի շահագործմամբ:

բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է իրավական, հարկային ու կանոնակարգման հայեցակարգերի զարգացումն ու տնտեսական բարեփոխումները: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

2016 թ. ընթացքում Եվրասիական տնտեսական միությունում ընդհանուր տնտեսական ակտիվության մակարդակը ցածր է եղել: Հայաստանի տնտեսության վրա ազդեցություն է ունեցել դրամական փոխանցումների նվազումը: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում գրանցվել է ՀՆԱ-ի աճ, տարվա ընթացքում արտարժույթի տատանումները եղել են չափավոր և ֆինանսական կայունության խնդիրներ չեն գրանցվել:

Դեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխան քայլեր է ձեռնարկում գոյություն ունեցող պայմաններում Ընկերության կայունության ապահովման համար:

2.1 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ բացառությամբ ներդրումային գույքի, որը ներկայացված է իրական արժեքով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամներով, և բոլոր արժեքները կլորացված են մինչև հազար, եթե այլ բան նշված չէ:

2.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր

ա) Արտարժույթի վերահաշվարկ

Ընկերության գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որում իրավաբանական անձը գործում է: Ընկերության գործառնական արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ հայկական դրամը (ՀՀ դրամ):

Դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից սահմանված պաշտոնական հաշվարկային դրույքաչափերը: Տարվա վերջի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված հաշվարկային դրույքաչափերի միջոցով դրամային ակտիվների և պարտավորությունների գործառնական արժույթով վերահաշվարկից առաջացած օգուտները և վնասները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Տարվա վերջի վերահաշվարկը չի կիրառվում այն ոչ դրամային հոդվածների նկատմամբ, որոնք չափվում են պատմական արժեքով:

2.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

ա) Արտարժույթի վերահաշվարկ (շարունակություն)

ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական դրույթները 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են հետևյալ աղյուսակում՝

	<i>2016թ. դեկտեմբերի 31</i>	<i>2015թ. դեկտեմբերի 31</i>
ՀՀ դրամ - ԱՄՆ դոլար	483.94	483.75
ՀՀ դրամ - Եվրո	512.20	528.69

բ) Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ զուտ կուտակված մաշվածությունից և/կամ արժեզրկումից կուտակված կորուստներից, եթե կան այդպիսիք: Սկզբնական արժեքն իր մեջ ներառում է հիմնական միջոցի փոխարինվող մասերի ծախսումները, երկարաժամկետ շինարարական նախագծերի փոխառության ծախսումները՝ ճանաչման չափանիշներին բավարարելու դեպքում: Երբ հիմնական միջոցի նշանակալի մասերն անհրաժեշտ է պարբերաբար փոխարինել, Ընկերությունը ճանաչում է նման մասերը որպես առանձին ակտիվներ իրենց հատուկ օգտակար ծառայության ժամկետներով և համապատասխանաբար հաշվարկում է մաշվածություն: Նմանապես, երբ իրականացվում են լայնածավալ ստուգումներ, այդ ծախսումը ճանաչվում է հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքում որպես փոխարինում՝ ճանաչման չափանիշներին բավարարելու դեպքում:

Ընթացիկ վերանորոգման և տեխնիկական սպասարկման գծով ծախսերն արտացոլվում են առաջանալու պահին: Հիմնական միջոցների հիմնական մասերի փոխարինման ծախսերը կապիտալացվում են, իսկ փոխարինված մասերը՝ դուրս գրվում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանում Ընկերությունը գնահատում է հիմնական միջոցների արժեզրկման հայտանիշերի առկայությունը: Նման հայտանիշերի առկայության դեպքում Ընկերությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որն իրենից ներկայացնում է վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսերով նվազեցված ակտիվի իրական արժեքից և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այնքանով, որքանով այն գերազանցում է նախկին վերագնահատման հավելածը սեփական կապիտալում:

Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտներն ու վնասները որոշվում են որպես հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Մաշվածություն

Հողի նկատմամբ մաշվածություն չի հաշվարկվում: Այլ հիմնական միջոցների մաշվածությունը հաշվարկվում է՝ կիրառելով ուղիղ գծային մեթոդը՝ օգտագործելով ներքոնշյալ օգտակար ծառայության ժամկետները.

	<i>Օգտակար ծառայությունը տարիներով</i>
Շենքեր	40 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	5-10 տարի
Տնտեսական գույք	5-10 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	7 տարի

Հիմնական միջոցների որոշակի հոդվածների համար Ընկերությունը կարող է սահմանել այլ օգտակար ծառայություն, որը չի կարող լինել պակաս, քան ցույց է տրված վերոնշյալ աղյուսակում:

Ակտիվի մնացորդային արժեքը գնահատված արժեք է, որը Ընկերությունը ենթադրում է ստանալ ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը լրանալուց հետո ակնկալվող վիճակում վաճառքից՝ նվազեցված ակտիվի վաճառքի համար անհրաժեշտ գումարով: Ակտիվների մնացորդային արժեքները և օգտակար ծառայության ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում և անհրաժեշտության դեպքում՝ ճշգրտվում:

2.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

գ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել առանձին, սկզբնապես չափվում են ինքնարժեքով: Ձեռնարկատիրական միավորումներում ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվների սկզբնական արժեքն իրենից ներկայացնում է ձեռքբերման պահի դրությամբ իրական արժեքը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցված ցանկացած կուտակված մաշվածություն կամ արժեզրկումից կուտակված կորուստներ: Սեփական ռեսուրսների հաշվին ստեղծված ոչ նյութական ակտիվները, բացի կապիտալացված մշակման ծախսումներից, չեն կապիտալացվում և ծախսերն արտացոլվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ այն ժամանակաշրջանում, երբ ծախսն առաջանում է:

Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունները գնահատվում են որպես որոշակի կամ անորոշ:

Որոշակի օգտակար ծառայություն ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են օգտակար տնտեսական ծառայության ժամկետի ընթացքում և գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, եթե առկա են հայտանիշեր, որ ոչ նյութական ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվի ամորտիզացիայի ժամկետը և ամորտիզացիայի մեթոդը վերանայվում են նվազագույնը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Անկախվող օգտակար ծառայության ժամկետի կամ ակտիվում մարմնավորված ապագա տնտեսական օգուտների սպառման մոդելի փոփոխությունները հաշվի են առնվում համապատասխան ամորտիզացիոն ժամկետը կամ մեթոդը փոխելու համար, և դիտվում են որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացիայի ծախսը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այն ծախսերի դասում, որը համապատասխանում է ոչ նյութական ակտիվի գործառնական նշանակությանը:

Մաշվածությունը հաշվեզրկվում է գծային մեթոդով ակտիվի գնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում:

- Ծրագրային ապահովում 10 տարի

Ոչ նյութական ակտիվների որոշակի հողվածների համար Ընկերությունը կարող է սահմանել այլ օգտակար ծառայության ժամկետ՝ կախված ակտիվի բնույթից:

Ոչ նյութական ակտիվի ապաճանաչումից օգուտները կամ վնասները չափվում են որպես ակտիվի օտարումից զուտ մուտքերի/հատույցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

դ) Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը չափվում է առաջին մուտք առաջին ելք հիմունքով և ընդգրկում է պաշարների ձեռքբերման և դրանք ներկա գտնվելու վայր և պատշաճ վիճակի բերելու համար ծախսերը:

ե) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատում է, արդյոք, առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված համարվել: Եթե առկա է այդպիսի հայտանիշ կամ երբ անհրաժեշտ է իրականացնել ակտիվի տարեկան արժեզրկման ստուգում, ապա Ընկերությունը գնահատում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը: Ակտիվի փոխհատուցվող գումարն ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե դրամաստեղծ ակտիվի կամ միավորի հաշվեկշռային արժեքը ավել է փոխհատուցվող արժեքից, ակտիվը համարվում է արժեզրկված և դուրս է գրվում մինչև փոխհատուցվող արժեքը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Վաճառքի ծախսումներով նվազեցված իրական արժեքը որոշելիս հաշվի են առնվում վերջին շուկայական գործարքները: Այն դեպքում, երբ այդպիսի գործարքներ չեն կարող որոշվել, օգտագործվում է համապատասխան գնահատման մոդել: Այս հաշվարկները հիմնվում են գնահատման գործակիցների, հրապարակայնորեն գնանշվող կազմակերպությունների բաժնետոմսերի շուկայական գների և այլ առկա իրական արժեքի ցուցանիշների վրա:

2.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

ե) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում (շարունակություն)

Ընկերությունն իր արժեզրկման հաշվարկները հիմնավորում է մանրամասն բյուջեով և կանխատեսումներով, որոնք պատրաստվում են առանձին՝ Ընկերության յուրաքանչյուր դրամաստեղծ միավորի համար, որին բաշխված են առանձին ակտիվներ: Այս բյուջեները և կանխատեսումները սովորաբար ընդգրկում են հինգ տարվա ժամանակաշրջան: Ավելի երկար ժամանակահատվածների համար հաշվարկվում է երկարաժամկետ աճի գործակից, որը կիրառվում է հինգ տարուց հետո ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի նկատմամբ:

Շարունակական գործունեությանը վերաբերող արժեզրկման կորուստը՝ ներառյալ պաշարների արժեզրկումը, ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արժեզրկված ակտիվի գործառնությանը համապատասխան ծախսային հոդվածում:

զ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և կարճաժամկետ ավանդները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներառում են դրամական միջոցները բանկում և դրամարկղում, ինչպես նաև կարճաժամկետ ավանդները, որոնց մարման ժամկետը երեք ամիս կամ պակաս է:

է) Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույքը ներառում է շինարարության մեջ գտնվող գույքը (հիմնականում գրասենյակներ, ամևտրային պահեստներ և տարածքներ), որը չի օգտագործվում ոչ Ընկերության կողմից կամ Ընկերության գործառնություններում և ոչ էլ նախատեսված է գործունեության բնականոն ընթացքում վաճառքի համար, այլ պահվում է վարձակալությունից եկամուտ վաստակելու կամ դրա արժեքի աճի կամ էլ երկուսի համար, կամ ապագա օգտագործման չորոշված նպատակով պահվող հողը:

Գործառնական վարձակալության շրջանակներում Ընկերության կողմից պահվող գույքում մասնակցությունը դասակարգվում և հաշվառվում է որպես ներդրումային գույք, եթե գույքը համապատասխանում է ներդրումային գույքի սահմանմանը և ճանաչված ակտիվների գծով Ընկերությունն օգտագործում է իրական արժեքի մոդելը:

Ներդրումային գույքը սկզբնապես չափվում է ինքնարժեքով՝ ներառյալ գործառնության հետ կապված ծախսումները: Հաշվեկշռային արժեքն ընդգրկում է առկա ներդրումային գույքի փոխարինման մասի արժեքը այն պահին, երբ տեղի է ունենում ծախսումը, երբ բավարարվում են ճանաչման չափանիշները և բացառում է ընթացիկ սպասարկման ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներդրումային գույքը հաշվառվում է իրական արժեքով, որն արտացոլում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ շուկայական պայմանները: Ներդրումային գույքի իրական արժեքի փոփոխությունից օգուտները և վնասները ներառվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության մեջ այն ժամանակաշրջանում, որում առաջանում են:

ը) Պահուստներ

Պահուստները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք և այդ պարտավորությունը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Երբ Ընկերությունը ակնկալում է, որ պահուստն ամբողջությամբ կամ դրա մի մասը կփոխհատուցվի, օրինակ՝ ապահովագրական պայմանագրի շրջանակներում, փոխհատուցման ենթակա գումարը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ, բայց միայն այն դեպքում, երբ փոխհատուցումը, ըստ էության, որոշակի է: Պահուստին վերաբերող ծախսերը ներկայացվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ զուտ ցանկացած փոխհատուցումից:

թ) Գործառնական վարձակալություն

Երբ վարձակալական պայմանագրով վարձատուից Ընկերությանը չեն փոխանցվում վարձակալվող գույքի սեփականության հետ կապված էական բոլոր ռիսկերը և հատուցները, վարձակալական բոլոր վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում հավասարաչափ՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության ժամկետը չեղյալ չհամարվող այն ժամանակաշրջանն է, որի համար վարձակալը տվյալ ակտիվը վարձակալելու պայմանագիր է կնքել, ինչպես նաև հետագա ժամկետներն են, որոնց ընթացքում վարձակալը հնարավորություն ունի շարունակելու ակտիվի վարձակալությունը՝ հետագա վճարումով կամ առանց դրա, եթե վարձակալության սկզբում կարելի է խելամտորեն եզրակացնել, որ վարձակալը կիրագործի վերը նշված հնարավորությունը:

2.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

ժ) Վարկեր և փոխառություններ

Տվյալ հոդվածն առանձնապես կարևոր է Ընկերության համար: Սկզբնական ճանաչումից հետո տոկոսային վարկերն ու փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի (US) մեթոդը: Օգուտները և վնասները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, երբ պարտավորություններն ապաճանաչվում են, ինչպես նաև արդյունավետ տոկոսադրույքով ամորտիզացնելիս:

Ամորտիզացված արժեքը հաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման ժամանակ ցանկացած զեղչ կամ հավելավճար, ինչպես նաև վճարներ կամ ծախսումներ, որոնք հանդիսանում են US-ի բաղկացուցիչ մաս: US-ով հաշվարկված ամորտիզացիան ներառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ֆինանսական ծախսեր հոդվածում:

ի) Աշխատողների վարձատրություն

Աշխատավարձերը, Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե վճարումները, տարեկան վճարվող արձակուրդը, անաշխատունակության դիմաց վճարները, պարգևավճարները և ոչ դրամական վարձատրությունները (ինչպես օրինակ՝ աշխատողների բժշկական ապահովագրությունը) հաշվեգրվում են այն տարում, որում համապատասխան ծառայությունները մատուցվել են Ընկերության աշխատակիցների կողմից: Աշխատակիցները ստանում են թոշակներ Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից օրենսդրությանը համապատասխան: Վճարումները պետական բյուջե կատարվում են Ընկերության կողմից օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և դրույքաչափերով: Այդ վճարումները ճանաչվում են որպես ծախս առաջացման պահին:

լ) Հասույթի ճանաչում

Հասույթը ճանաչվում է այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագա տնտեսական օգուտներ կհոսեն դեպի Ընկերություն, և այդ հասույթը կարելի է արժանահավատորեն չափել՝ անկախ այն փաստից, թե երբ է վճարումը կատարվել: Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով պայմանագրով սահմանված վճարման պայմանները և բացառելով հարկերն ու տուրքերը: Ընկերությունն իր հասույթի գծով գործարքները գնահատում է որոշակի չափանիշներով՝ որոշելու, արդյոք, այն հանդես է գալիս որպես պրինցիպալ թե գործակալ: Ընկերությունը եզրակացրել է, որ այն հանդես է գալիս որպես պրինցիպալ հասույթի հետ կապված իր բոլոր գործարքներում:

Ծառայությունների մատուցում

Հասույթը ճանաչվում է այնքանով, որքանով հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և հասույթը կարող է հուսալիորեն չափվել: Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով պայմանագրով նախատեսված վճարման պայմանները և բացառելով զեղչերը, ավելացված արժեքի հարկն ու տուրքերը: Ընկերությունն այս հարկը դիտարկում է որպես հարկային մարմինների անունից հավաքագրվող հարկ:

Տոկոսային եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է որպես հաշվեգրված տոկոս (օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը): Տոկոսային եկամուտը ներառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ «ֆինանսական եկամուտներ» հոդվածում:

իւ) Հարկեր

Ընթացիկ շահութահարկ

Ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ընթացիկ հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է ստանալ հարկային մարմիններից կամ վճարել հարկային մարմիններին: Հարկերի դրույքների և հարկերի գումարների հաշվարկման համար օգտագործվող օրենքներն այն օրենքներն են, որոնք կիրառվել կամ սահմանվել են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այն երկրներում, որտեղ Ընկերությունը գործում է և ստանում է հարկվող եկամուտը:

Սեփական կապիտալում ուղղակիորեն ճանաչված տարրերին վերաբերող ընթացիկ շահութահարկը ճանաչվում է սեփական կապիտալում, այլ ոչ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

2.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Խ) Հարկեր (շարունակություն)

Դեկլարությունը ժամանակ առ ժամանակ գնահատում է իր այն հարկային ռիսկերը, որոնց նկատմամբ կիրառվող հարկային կարգավորումները հանդիսանում են մեկնաբանությունների առարկա, և անհրաժեշտության դեպքում ստեղծում է պահուստներ:

Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկը հաշվառվում է պարտավորությունների մեթոդով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների հարկային բազաների և դրանց՝ ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված հաշվեկշռային արժեքների ժամանակավոր տարբերությունների հիման վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, բացառությամբ՝

- երբ հետաձգված հարկային պարտավորությունը առաջանում է գույքի կամ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքներում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա,
- համատեղ ձեռնարկումներում, դուստր և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների հետ կապված հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների դեպքում, որտեղ ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձման ժամանակահատվածը կարող է վերահսկվել և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունները չեն հակադարձվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների, տեղափոխված չօգտագործված հարկային զեղչերի և չօգտագործված հարկային վնասների համար այնքանով, որքանով հավանական է, որ կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց այդ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները և տեղափոխված չօգտագործված հարկային զեղչերը և վնասները հնարավոր կլինի օգտագործել՝ բացառությամբ հետևյալ դեպքերի՝

- երբ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվն առաջանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքներում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա,
- համատեղ ձեռնարկումներում, դուստր և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների գծով նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այնքանով, որքանով հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունները կհակադարձվեն տեսանելի ապագայում և կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց հնարավոր կլինի օգտագործել ժամանակավոր տարբերությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում է այնքանով, որքանով այլևս հավանական չէ, որ բավարար հարկվող շահույթ կլինի, որի դիմաց կօգտագործվի հետաձգված հարկային ակտիվը: Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում այնքանով, որքանով հավանական է, որ ապագա հարկվող շահույթը թույլ կտա վերականգնել հետաձգված հարկային ակտիվը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են այն հարկային դրույքաչափերով, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն այն տարում, երբ ակտիվները կիրացվեն կամ պարտավորությունները կմարվեն՝ հիմնվելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կիրառված կամ կիրառման ենթակա օրենքով սահմանված հարկային դրույքաչափերի (և հարկային օրենսդրության) վրա:

Շահույթի կամ վնասի կազմում չճանաչված հողվածների գծով հաշվարկված հետաձգված հարկը նույնպես ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի կազմից դուրս: Հետաձգված հարկային հողվածները ճանաչվում են դրան վերաբերող գործարքներին զուգահեռ՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ անմիջապես սեփական կապիտալում:

2.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Խ) Հարկեր (շարունակություն)

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք ընթացիկ հարկային ակտիվները հարկային պարտավորությունների նկատմամբ հաշվանցելու, և հետաձգված հարկերը վերաբերում են միևնույն հարկվող կազմակերպությանը և հարկային մարմիններին:

Որպես ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման մաս ձեռք բերված հարկային օգուտները, որոնք այդ ամսաթվի դրությամբ չեն բավարարում առանձին ճանաչման չափանիշներին, կճանաչվեն հետագայում, փաստերի և իրողությունների փոփոխությունների վերաբերյալ նոր տեղեկատվության առկայության դեպքում: Ճշգրտումը կդիտարկվի որպես նվազեցում գույքի կից (քանի դեռ այն չի գերազանցում գույքի կարժեքը), եթե այն վերաբերվում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման սկզբնական հաշվառման պահին կամ կարտացոլվի շահույթում կամ վնասում:

ԱԱՀ

Հասույթը, ծախսերը և ակտիվները ճանաչվում են զուտ ԱԱՀ -ից՝ բացառությամբ հետևյալ դեպքերի.

- երբ ԱԱՀ-ն առաջացել է այնպիսի ակտիվների կամ ծառայությունների գնումից, որի գծով այն չի հատուցվում հարկային մարմինների կողմից. այս դեպքում հարկը ճանաչվում է որպես ակտիվի ձեռքբերման ինքնարժեքի մաս կամ որպես ծախսային հոդված համապատասխանաբար,
- դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերն արտացոլելիս, որոնք ներկայացված են ԱԱՀ-ի գումարը ներառյալ:

Հարկային մարմիններից հատուցման ենթակա կամ պարտավորություն հանդիսացող իրացման հարկերի գծով ԱԱՀ զուտ գումարները ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես դեբիտորական կամ կրեդիտորական պարտք:

Թ) Ֆինանսական գործիքներ՝ սկզբնական ճանաչում և հետագա չափում

ի) Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչումը և չափումը

Ֆինանսական ակտիվները ՀՀՍՍ 39 -ի շրջանակներում համապատասխանաբար դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ կամ որպես անանցյալ գործիքներ, որոնք հանդիսանում են արդյունավետ հեջավորման գործիքներ: Ընկերությունը որոշում է ֆինանսական ակտիվի դասակարգումը սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Ֆինանսական գործիքների չափումը սկզբնական ճանաչման ժամանակ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքները չափվում են իրական արժեքով՝ ճշգրտված, ոչ «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական գործիքների դեպքում, ուղղակի ծախսումների չափով:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն հավաստումն է գործարքի գինը: Եթե ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին տարբերվում է գործարքի գնից, ապա.

- Եթե իրական արժեքը հիմնավորվում է գործող շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշված գնով (այսինքն՝ 1-ին մակարդակի ելակետային տվյալ), կամ հիմնված է գնահատման մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտելի շուկաների տվյալները, Ընկերությունը ճանաչում է սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերությունը որպես օգուտ կամ վնաս:
- Բոլոր այլ դեպքերում ֆինանսական գործիքի սկզբնական արժեքը չափվում է՝ ճշգրտվելով սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի միջև եղած տարբերության հետաձգումով: Սկզբնական ճանաչումից հետո Ընկերությունը ճանաչում է այդ հետաձգված տարբերությունը որպես օգուտ կամ որպես վնաս միայն այն ժամանակ, երբ ելակետային տվյալները դառնում են դիտարկելի, կամ երբ ֆինանսական գործիքն ապաճանաչվում է:

2.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

ծ) Ֆինանսական գործիքներ՝ սկզբնական ճանաչում և հետագա չափում (շարունակություն)

Ընկերության ֆինանսական ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և առևտրային դեբիտորական պարտքերն ու կանխավճարները: 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ոչ մի ֆինանսական ակտիվ չի դասակարգվել որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվ, մինչև մարումը պահվող ներդրումներ ու վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ:

Հետագա չափում

Կարկերը և դեբիտորական պարտքերը ակտիվ շուկայում չգնանշվող ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են՝ ֆիքսված և որոշակի վճարումներով: Սկզբնական չափումից հետո այդ ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը և նվազեցվելով արժեզրկումով: Ամորտիզացված արժեքը հաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ցանկացած գնման գնի գեղչ կամ մարժա և վճար կամ ծախս, որոնք հանդիսանում են արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մաս: Արդյունավետ տոկոսադրույքով ամորտիզացիան ներառվում է ֆինանսական եկամուտներում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

ii) Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրականացնում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի՝ արժեզրկված լինելու օբյեկտիվ վկայության գնահատում: Ֆինանսական ակտիվը կամ ակտիվների խումբը համարվում են արժեզրկված այն և միայն այն դեպքում, եթե կա արժեզրկման օբյեկտիվ վկայության, որպես ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («կորուստներ վկայող իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվից կամ ակտիվների խմբից ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել: Արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել վարկառուի կամ վարկառուների խմբի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման ուշացումը կամ չվճարումը, այն հավանականությունը, որ տեղի կունենա սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորում, ինչպես նաև դիտարկվող տեղեկատվությունն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափերի նվազման վերաբերյալ, օրինակ՝ տնտեսական պայմանների փոփոխություն, որը կարող է հանգեցնել ձախողումների:

iii) Ֆինանսական պարտավորություններ

Սկզբնական ճանաչում և գնահատում

Ֆինանսական պարտավորությունները ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն, համապատասխանաբար դասակարգվում են որպես ֆինանսական պարտավորություններ՝ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, վարկեր և փոխառություններ: Ընկերությունը որոշում է ֆինանսական պարտավորության դասը սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ վարկերի ու փոխառությունների դեպքում՝ գումարած գործարքի ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը:

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերն և ստացված վարկերն ու փոխառությունները:

Հետագա չափում

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆիքսված մարման ժամկետով առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը գնահատվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն գործիքները, որոնք չունեն ֆիքսված մարման ժամկետ, հաշվառվում են ինքնարժեքով: Ստացված վարկերն ու փոխառությունները գնահատվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով:

iv) Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

2.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

v) Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Ակտիվ շուկայում շրջանառվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին որոշվում է շուկայական գների կամ դիվերների գնային առաջարկների համաձայն (գնման գինը երկար դիրքի համար և վաճառքի գինը կարճ դիրքի համար) առանց հաշվի առնելու գործարքի ծախսումները:

Ակտիվ շուկայում չշրջանառվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշվում է համապատասխան գնահատման մեթոդների կիրառման միջոցով: Նման մեթոդները կարող են ներառել վերջերս տեղի ունեցած անկախ կողմերի միջև շուկայական գործարքների օգտագործումը, նմանատիպ մեկ այլ գործիքի ընթացիկ իրական արժեքին հղումը, զեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունը կամ գնահատման այլ մեթոդներ:

2.3 Փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններում և բացահայտումներում

Նոր և փոփոխված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Ընկերությունն առաջին անգամ է կիրառել որոշ ստանդարտներ և գործող ստանդարտների փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2016թ. հունվարի 1-ից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը չի կիրառել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը թողարկվել է, բայց դեռևս ուժի մեջ չի մտել:

Այս փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև: Չնայած այս նոր ստանդարտներն ու փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառվել են 2016 թվականին, դրանք չեն ունեցել էական ազդեցություն Ընկերության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38-ում: «Մաշվածության և ամորտիզացիայի հաշվարկման ընդունելի մեթոդների պարզաբանում»

Փոփոխությունները պարզաբանում են ՀՀՄՍ 16 «Հիմնական միջոցներ» և ՀՀՄՍ 38 «Ոչ նյութական ակտիվներ» ստանդարտներում նշված սկզբունքը, ըստ որի եկամուտն արտացոլում է Ընկերության (որին պատկանում է ակտիվը) գործունեությունից առաջացած տնտեսական օգուտները, ոչ թե ակտիվի կիրառման ընթացքում սպառվող տնտեսական օգուտները: Որպես արդյունք՝ եկամտի վրա հիմնված մեթոդները չեն կարող կիրառվել հիմնական միջոցների մաշվածության ընթացքում և միայն կիրառելի են շատ սահմանափակ շրջանակներում՝ ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի համար: Փոփոխությունները կիրառվում են առաջընթաց և չունեն որևէ ազդեցություն Ընկերության վրա, քանզի վերջինս չի կիրառել եկամտով պայմանավորված մեթոդներ իր ոչ ընթացիկ ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկելիս:

Տարեկան բարեփոխումներ` 2012-2014 թթ.

Բարեփոխումները ներառում են.

ՖՀՄՍ 5 «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործունեություն»

Ակտիվները (կամ օտարման խմբերը) ընդհանուր առմամբ օտարվում են կա՛ն վաճառքի, կա՛ն սեփականատերերի միջև բաշխման միջոցով: ՖՀՄՍ 5-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ նշված օտարման մեթոդներից մեկը մյուսով փոխարինելը չի նշանակի օտարման նոր պլան, այլ այն կհանդիսանա սկզբնական ծրագրի շարունակություն: Հետևաբար ՖՀՄՍ 5-ի պահանջների կիրառման ընդհատում չի լինի: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով:

3. Նշանակալի հաշվապահական դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ

Դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ

ՖՀՄՍ-ին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է Ընկերության ղեկավարությունից կատարել գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակտիվների, պարտավորությունների (այդ թվում պայմանական) և հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների ու ծախսերի գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այս գնահատումներից:

Գնահատումները և դրանց հիմքում ընկած ենթադրությունները անընդհատ վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջաններում, որոնցում կատարվում են գնահատումների վերանայումները և բոլոր հաջորդ ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա եղել է ազդեցություն:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների կիրառման համար օգտագործվող և ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա ամենաէական ազդեցություն ունեցող նշանակալի ենթադրությունների, գնահատման անորոշության և կրիտիկական դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառված է Ծանոթագրություն 5-ում՝ «Ներդրումային գույք»:

Իրական արժեքի գնահատում

Ընկերության մի շարք հաշվապահական քաղաքականություններ և բացահայտումներ պահանջում են իրական արժեքների գնահատում ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար:

Ընկերությունը ունի վերահսկողության համակարգ իրական արժեքների գնահատման գծով:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս Ընկերությունը օգտագործում է շուկայական դիտարկելի տվյալներ այնքանով, որքանով հնարավոր է: Իրական արժեքները դասակարգված են տարբեր մակարդակներում իրական արժեքների հիերարխիայում, որը հիմնված է գնահատման մեթոդներում օգտագործվող ելակետային տվյալների վրա՝

- 1-ին մակարդակ - նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաների գնանշվող (չճշգրտված) գներ,
- 2-րդ մակարդակ - չափման մեթոդներ, որոնց դեպքում իրական արժեքի չափման համար անհրաժեշտ ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի է,
- 3-րդ մակարդակ - չափման մեթոդներ, որոնց դեպքում իրական արժեքի չափման համար անհրաժեշտ ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալը դիտարկելի չէ:

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալները դասակարգված են իրական արժեքների հիերարխիայի տարբեր մակարդակներում, ապա իրական արժեքի գնահատականը ամբողջությամբ դասակարգվում է իրական արժեքների հիերարխիայի նույն մակարդակում, որում ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալն է, որը էական է ամբողջ գնահատման համար:

Ընկերությունը ճանաչում է իրական արժեքների հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները այն ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում կատարվել է փոփոխությունը:

Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույքը սկզբում չափվում է ինքնարժեքով՝ ներառյալ գործարքային ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներդրումային գույքը հաշվառվում է իրական արժեքով, որը արտացոլում է շուկայական պայմանները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ներդրումային գույքի իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտներն ու վնասները ընդգրկվում են իրենց առաջացման ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մեջ՝ ներառյալ համապատասխան հարկային ազդեցությունը: Իրական արժեքները որոշվում են՝ հիմնվելով տարեկան գնահատման վրա, որը կատարվում է անկախ արտաքին լիցենզավորված գնահատողի կողմից, որը օգտագործում է Միջազգային Գնահատման Ստանդարտների Կոմիտեի կողմից խորհուրդ տրված գնահատման մոդելը:

3. Նշանակալի հաշվապահական դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ (շարունակություն)

Գույքը որպես ներդրումային վերադասակարգելը կամ հակառակը պետք է տեղի ունենա այն դեպքում, երբ փոփոխվել է դրանց օգտագործումը: Ներդրումային գույքից սեփականատիրոջ կողմից զբաղեցված գույք վերադասակարգման համար գույքի ելակետային արժեքը հետագա հաշվառման նպատակով իրական արժեքն է օգտագործման նպատակը փոփոխելու ամսաթվի դրությամբ: Երբ սեփականատիրոջ կողմից զբաղեցված գույքը դառնում է ներդրումային գույք, Ընկերությունը հաշվառում է այդպիսի գույքը հիմնական միջոցների հաշվառման քաղաքականությանը համապատասխան՝ մինչև օգտագործման նպատակի փոփոխման ամսաթիվը:

4. Թողարկված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված են ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք թողարկվել են, բայց Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները ուժի մեջ մտնելուց հետո:

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»

2014 թ. հուլիսին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի վերջնական տարբերակը, որը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ին՝ «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը», և ՖՀՄՍ 9-ի բոլոր նախկին տարբերակներին: Ստանդարտը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքների հաշվառման բոլոր երեք բաղկացուցիչները՝ դասակարգում և չափում, արժեզրկում ու հեջավորման հաշվառում: ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ ավելի վաղ կիրառության հնարավորությամբ: Բացառությամբ հեջավորման հաշվառման, ստանդարտը կիրառվում է հետընթաց կարգով, սակայն համեմատական տեղեկատվության տրամադրումը պարտադիր չէ: Հեջավորման հաշվառման համար պահանջները գլխավորապես կիրառվում են առաջընթաց կերպով՝ որոշակի սահմանափակ բացառություններով:

Ընկերությունը պլանավորում է կիրառել նոր ստանդարտն ուժի մեջ մտնելուց հետո:

ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ»

ՖՀՄՍ 15-ը հրապարակվել է 2014 թվականի մայիսին և սահմանում է հինգ քայլից բաղկացած մոդել հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթի հաշվառման համար: ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն՝ հասույթը ճանաչվում է այն գումարի չափով, որն արտացոլում է վարձատրությունը, որը կազմակերպությունն ակնկալում է ստանալ հաճախորդին ապրանքներ փոխանցելու և ծառայություններ մատուցելու դիմաց:

Հասույթի նոր ստանդարտը կփոխարինի ՖՀՄՍ համաձայն հասույթի ճանաչման բոլոր ընթացիկ պահանջները: Այն 2018 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար ամբողջական կամ փոփոխված մասնակի հետադարձ կիրառում է պահանջվում: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է:

ՀՀՄՍ 7 «Բացահայտման նախաձեռնություն» - Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 7-ում

ՀՀՄՍ 7-ի «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն», փոփոխությունները հանդիսանում են ՀՀՄՍԽ-ի Բացահայտման նախաձեռնության մի մաս, ըստ որի ընկերությունները պետք է բացահայտեն տեղեկատվություն ֆինանսավորման գործունեության հետևանքով իրենց ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխությունների վերաբերյալ, ներառյալ դրամական հոսքերի և ոչ դրամական հոդվածների փոփոխությունները: Սկզբնական կիրառման ժամանակ համեմատական տեղեկատվության տրամադրումը պարտադիր չէ: Այս փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2017թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ վաղաժամկետ կիրառման թույլտվությամբ: Փոփոխության կիրառումը կհանգեցնի Ընկերության կողմից լրացուցիչ բացահայտումների ներկայացմանը:

ՀՀՄՍ 12 «Չիրացված վնասի գծով հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում» – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում

Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ Ընկերությունը պետք է դիտարկի, արդյոք առկա են օրենսդրական սահմանափակումներ հարկվող եկամուտների աղբյուրների նկատմամբ, որոնք կարող են նվազեցվել ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձման հետ կապված: Այնուհետև, փոփոխությունները պարզաբանում են, թե ինչպես պետք է Ընկերությունը որոշի ապագա հարկվող շահույթը, և բացատրում են հանգամանքները, որոնք պարագայում հարկվող շահույթը կարող է պարունակել վերականգնումներ՝ որոշ ակտիվների դեպքում իրենց հաշվեկշռային արժեքը գերազանցող չափով:

4. Թողարկված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ (շարունակություն)

Ընկերությունները պետք է կիրառեն այս փոփոխությունները հետընթաց: Սակայն փոփոխության սկզբնական կիրառման ժամանակ ամենավաղ համադրելի ժամանակաշրջանի սեփական կապիտալում փոփոխությունը կարող է ճանաչվել կուտակված շահույթի սկզբնական մնացորդում (կամ սեփական կապիտալի այլ տարրերում), առանց բաշխելու փոփոխությունը կուտակված շահույթի տարեսկզբի մնացորդի և սեփական կապիտալի այլ տարրերի միջև: Ընկերությունները այս մոտեցման կիրառման դեպքում պետք է բացահայտեն այդ փաստը: Այս փոփոխությունները ուժի մեջ են 2017թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Ավելի վաղ կիրառումը թույլատրվում է: Եթե Ընկերությունը կիրառում է փոփոխությունը ավելի վաղ ժամանակաշրջանի համար, պետք է բացահայտի այդ փաստը: Այս փոփոխությունների արդյունքում չի ակնկալվում որևէ ազդեցություն Ընկերության վրա:

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16-ը հրապարակվել է 2016 թվականի հունվարին, որը փոխարինում է ՀՀՄՍ 17-ը՝ «Վարձակալություն», ՖՀՄՍ 4-ը՝ «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՍՄԿ 15-ը՝ «Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ» և ՍՄԿ 27-ը՝ «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատում»: ՖՀՄՍ 16-ը սահմանում է վարձակալությունների ճանաչման, չափման, ներկայացման և բացահայտման սկզբունքները և պահանջում է վարձակալից հաշվառել բոլոր վարձակալությամբ ստացած ակտիվները միասնական բալանսային տարբերակով՝ ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն ֆինանսական վարձակալության հաշվառման նման:

Վարձատուի հաշվառումը ըստ ՖՀՄՍ 16-ի զգալի փոփոխություններ չի կրի ՀՀՄՍ 17-ի համեմատ: Վարձատուները կշարունակեն դասակարգել վարձակալությունները նույն սկզբունքով, ինչ ՀՀՄՍ 17-ի դեպքում, և կտարբերակեն երկու տեսակի վարձակալություն՝ գործառնական և ֆինանսական:

ՖՀՄՍ 16-ը նաև պահանջում է վարձակալներին և վարձատուներին կատարել ավելի ընդարձակ բացահայտումներ, քան ՀՀՄՍ 17-ի դեպքում:

ՖՀՄՍ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է, բայց ոչ նախքան Ընկերության կողմից ՖՀՄՍ 15-ի կիրառումը: Վարձակալը կարող է ընտրել ամբողջովին հետընթաց կամ փոփոխված հետընթաց կիրառման մոտեցումները: Ստանդարտի անցումային դրույթները թույլ են տալիս որոշակի մեղմացումներ:

5. Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույքի իրական արժեքը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որոշվել է արտաքին, անկախ գույքի գնահատողի կողմից: Անկախ գնահատողն ունի ճանաչված և համապատասխան մասնագիտական որակավորում և տիրապետում է տվյալ տարածքում և տվյալ դասակարգի ներդրումային գույքի գնահատման արդի փորձին:

2016 և 2015թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումային գույքի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ներդրումային գույքի իրական արժեքի համադրումը ժամանակաշրջանի սկզբի և վերջի դրությամբ:

հազ. ՀՀ դրամ	2016թ.	2015թ.
Սկզբնական մնացորդ հունվարի 1-ի դրությամբ	8,971,880	6,698,834
Զեռքբերումներ	3,009,610	2,099,878
Իրական արժեքի փոփոխություն	(122,351)	173,168
Վերջնական մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,859,139	8,971,880

Ներդրումային գույքն իրենից ներկայացնում է Երևանի կենտրոնում գտնվող հողատարածք և այդ հողատարածքի վրա շինարարության գործընթացում գտնվող գույքեր: Ընկերությունը գույքերը ձեռք է բերել բազմափուլ բիզնես կենտրոն կառուցելու նպատակով: Գույքերից ոչ մեկը հանձնված չէ վարձակալության երրորդ անձանց 2016թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ:

5. **Ներդրումային գույք (շարունակություն)**

Գնահատման մեթոդ և նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ

Գնահատումն իրականացվել է զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդով: Գնահատման մեթոդը հաշվի է առնում գույքը հաստատված նախագծի հիման վրա մեկ տարվա ընթացքում կառուցելու համար պահանջվող դրամական միջոցների արտահոսքերի բերված արժեքը և դրամական միջոցների զուտ հոսքերը, որոնք կառաջանան գույքի շինարարության ավարտից հետո՝ հաշվի առնելով ակնկալվող վարձակալական վճարը, օգտագործման մակարդակը և գույքի պահպանման համար անհրաժեշտ ծախսերը: Դրամական միջոցների ակնկալվող զուտ հոսքերը զեղչվում են՝ օգտագործելով ռիսկով ճշգրտված զեղչման դրույքը: Դրամական միջոցների հոսքերը հիմնված են 8 տարվա կանխատեսման ժամանակաշրջանի համար և արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են օգտագործված նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները և խելամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունների կիրառման հետևանքները:

Ներդրումային գույքի գնահատման ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները հետևյալն են.

<i>Նկարագրություն</i>	<i>Չափման միավոր</i>	<i>Միջակայք</i>
Միջին վարձավճար (ներառյալ՝ ԱԱՀ)	ԱՄՆ դոլար	31
Միջին զբաղեցվածության գործակից մեկնարկի ընթացքում	Տոկոսադրույք	83%
Միջին զբաղեցվածության գործակից 2-րդ տարվա ընթացքում	Տոկոսադրույք	90%
Միջին զբաղեցվածության գործակից 3-րդ տարվա ընթացքում և դրանից հետո	Տոկոսադրույք	95%
Կապիտալիզացիայի գործակից	Տարեկան տոկոսադրույք	7%
Ջեղչման դրույք շինարարության փուլում	Տարեկան տոկոսադրույք	16%
Ջեղչման դրույք շահագործման փուլում	Տարեկան տոկոսադրույք	13%
Անհրաժեշտ ներդրումներ (հազար ԱՄՆ դոլար)	Հազար ԱՄՆ դոլար	20,192

Վարձավճարների և զբաղեցվածության միջին գործակցի էական աճը/(նվազումը) կհանգեցնի գույքի էականորեն ավելի բարձր/ (ցածր) իրական արժեքի: Կապիտալիզացիայի գործակցի, զեղչման դրույքի և անհրաժեշտ ներդրումների էական աճը/(նվազումը) կհանգեցնի էականորեն ավելի ցածր/(բարձր) իրական արժեքի:

6. **Վարչական ծախսեր**

հազ. ՀՀ դրամ

Մարքեթինգ և խորհրդատվություն
 Կոմունալ ծախսեր
 Չփոխհատուցվող հարկեր
 Այլ

<i>2016թ.</i>	<i>2015թ.</i>
30,621	17,205
6,863	6,716
1,594	127
3,126	2,838
42,204	26,886

Ընդամենը վարչական ծախսեր

7. **Ֆինանսական ծախսեր**

հազ. ՀՀ դրամ

Ջուտ փոխարժեքային տարբերություններից ծախս
 Տոկոսային ծախս

<i>2016թ.</i>	<i>2015թ.</i>
21,231	32,151
19,040	12,336
40,271	44,487

Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր

8. **Հարկում****հազ. ՀՀ դրամ****Ընթացիկ շահութահարկ`**

Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախսեր

2016թ.

2015թ.

-

-

Հետաձգված հարկԺամանակավոր տարբերությունների առաջացմանը և
հակադարձմանը վերաբերող

37,052

(16,124)

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին**հաշվետվությունում արտացոլված շահութահարկի գծով
օգուտ/(ծախս)**

37,052

(16,124)

2016թ. գործող դրույքը ընթացիկ և հետաձգված հարկերի համար 20% է (2015թ.՝ 20%):

Շահութահարկի արդյունավետ դրույքը տարբերվում է շահութահարկի սահմանված դրույքից: Շահութահարկի գծով ծախսի համադրությունը՝ հաշվարկված սահմանված և փաստացի դրույքների հիման վրա ներկայացված է ստորև.

հազ. ՀՀ դրամ

2016թ.

2015թ.

Շահույթ նախքան շահութահարկը

(257,879)

44,338

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությամբ
սահմանված շահութահարկի 20% դրույքաչափով հաշվարկված
շահութահարկի գծով տեսական օգուտ/(ծախս)

51,576

(8,868)

Չնվազեցվող ծախսեր

(14,524)

(7,256)

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին**հաշվետվությունում արտացոլված շահութահարկի գծով
օգուտ/(ծախս)**

37,052

(16,124)

Հետաձգված հարկ

Ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործված գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունները առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2016 և 2015թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների ժամկետը չի լրանում գործող հարկային օրենսդրության պայմաններում, բացառությամբ վնասից՝ տեղափոխված հաջորդող ժամանակաշրջան, որը կարող է տեղափոխվել հաջորդ ժամանակաշրջան 5 հաջորդող տարիների համար:

8. **Հարկում (շարունակություն)**

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է 2016 և 2015թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ժամանակավոր տարբերությունների շարժը:

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	<i>Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին</i>		
	<i>2016թ. հունվարի 1</i>	<i>հաշվետվության միջոցով</i>	<i>2016թ. դեկտեմբերի 31</i>
Ներդրումային գույք	(556,382)	25,276	(531,106)
Հիմնական միջոցներ	–	(174)	(174)
Վարկեր և փոխառություններ	(43,240)	8,351	(34,889)
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	(599,622)	33,453	(566,169)
Կրեդիտորական պարտքեր	17,987	(11,118)	6,869
Վնաս՝ տեղափոխված հաջորդող ժամանակաշրջան	19,669	14,717	34,386
Հետաձգված հարկային ակտիվ	37,656	3,599	41,255
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(561,966)	37,052	(524,914)

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	<i>Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին</i>		
	<i>2015թ. հունվարի 1</i>	<i>հաշվետվության միջոցով</i>	<i>2015թ. դեկտեմբերի 31</i>
Ներդրումային գույք	(568,066)	11,684	(556,382)
Վարկեր և փոխառություններ	–	(43,240)	(43,240)
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	(568,066)	(31,556)	(599,622)
Կրեդիտորական պարտքեր	12,923	5,064	17,987
Վնաս՝ տեղափոխված հաջորդող ժամանակաշրջան	9,301	10,368	19,669
Հետաձգված հարկային ակտիվ	22,224	15,432	37,656
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(545,842)	(16,124)	(561,966)

9. **Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ**

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	<i>2016թ.</i>	<i>2015թ.</i>
Վարկեր ստանալու համար կատարված վճարներ	51,307	99,879
Այլ	638	10,001
Ընդամենը այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	51,945	109,880

10. Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	<i>2016թ.</i>	<i>2015թ.</i>
Ներդրումային գույքի կառուցման համար կատարված կանխավճարներ	574,695	826,296
Այլ կանխավճարներ	3,091	4,240
Այլ դեբիտորական պարտքեր	1,663	7,825
Պետական բյուջեից ստացվելիք գումարներ	350	350
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	579,799	838,711

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը տոկոսային չեն և հիմնականում ունեն 30-60 օր ժամկետայնություն: Առևտրային դեբիտորական պարտքերը մեծ մասը ներկայացված է ՀՀ դրամով:

11. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	<i>2016թ.</i>	<i>2015թ.</i>
Կարճաժամկետ ավանդներ	969,879	2,558,216
Դրամական միջոցներ բանկերում	929,786	4,670
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,899,665	2,562,886

Ընթացիկ բանկային հաշիվներում դրամական միջոցները պահվում են հետևյալ արժույթներով՝

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	<i>2016թ.</i>	<i>2015թ.</i>
ԱՄՆ դոլար	1,892,040	2,562,726
ՀՀ դրամ	7,625	160
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,899,665	2,562,886

12. Պահուստներ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	<i>2016թ.</i>	<i>2015թ.</i>
Զօգտագործված արձակուրդային օրերի համար պահուստ	19,242	32,226
Պարգևավճարների գծով պահուստ	12,100	54,708
Ստացված ծառայությունների գծով հաշվեգրում	3,000	3,000
Ընդամենը պահուստներ	34,342	89,934

13. Կրեդիտորական պարտքեր

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	<i>2016թ.</i>	<i>2015թ.</i>
Ստացված ծառայությունների գծով կրեդիտորական պարտքեր	21,532	12,313
Պետական բյուջեին կրեդիտորական պարտքեր	3,962	3,316
Ընդամենը կրեդիտորական պարտքեր	25,494	15,629

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը սովորաբար մարվում են 60 օրվա ընթացքում: Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի հիմնական մասը ներկայացված է հայկական դրամով:

14. Կապիտալ և պահուստներ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա էր 79,281,131 հասարակ բաժնետոմս (2015՝ 71,858,450)՝ 97 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով (2015՝ 97):

2016թ. ընթացքում Ընկերությունը թողարկել է 7,422,681 հասարակ բաժնետոմսեր՝ 97 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Թողարկված բոլոր բաժնետոմսերը՝ 720,000 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով, վճարվել են 2016թ. ընթացքում:

Բոլոր հասարակ բաժնետոմսերը դասվում են հավասարապես Ընկերության մնացորդային ակտիվների նկատմամբ:

15. Վարկեր և փոխառություններ

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մնացորդը բաղկացած է միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկու վարկերից՝ 6.25%+LIBOR տարեկան տոկոսադրույքով, որոնց մարման ամսաթիվը 2024 թ. սեպտեմբերի 15-ն է:

Վարկերի նպատակը ներդրումային գույքի կառուցման ֆինանսավորումն է: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային պայմանագրերի շրջանակներում դեռևս չստացված վարկերի գումարը կազմում է 3,000 հազ. ԱՄՆ դոլար (2015 թ.: 7,000 հազ. ԱՄՆ դոլար):

16. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ**ա) Մայր կազմակերպություն և վերջնական վերահսկող կողմ**

Ընկերության անմիջական մայր կազմակերպությունն է հանդիսանում Կիպրոսում գրանցված «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ)-ը (նախկինում «Թի-Դի-Էյ Լոլդինգս Լիմիթիդ»):

Ընկերության վերջնական վերահսկող մարմինն է հանդիսանում «Ար Քեյ Վի Էֆ» Ընտանեկան Հիմնադրամը, որի հիմնադիրն է պարոն Ռուբեն Վարդանյանը, իսկ վերջնական շահառուները՝ նրա ընտանիքի անդամները:

(i) Ղեկավարության վարձատրությունը

Տարվա ընթացքում առանցքային ղեկավար անձնակազմը ստացել է ստորև ներկայացված վարձատրությունը:

հազ. ՀՀ դրամ

Աշխատավարձ և պարգևավճարներ

2016թ.2015թ.120,937145,393

Ղեկավար անձնակազմի վարձատրության մի մասը Ընկերությունը կապիտալացրել է ներդրումային գույքի հաշվին:

16. **Կապակցված կողմերի բացահայտումներ (շարունակություն)**

բ) **Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ**

	<i>Մայր կազմակերպության դուստր կազմակերպություններ</i>		<i>Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր</i>		<i>Ընդամենը</i>	
	<i>2016թ.</i>	<i>2015թ.</i>	<i>2016թ.</i>	<i>2015թ.</i>	<i>2016թ.</i>	<i>2015թ.</i>
հազ. ՀՀ դրամ						
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝						
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,899,665	2,562,886	–	–	1,899,665	2,562,886
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն՝						
Վարչական ծախսեր	23,422	4,696	–	277	23,422	4,973
Այլ եկամուտ	400	400	–	–	400	400
Ֆինանսական եկամուտ	1,175	1,756	–	–	1,175	1,756

2016թ. Ընկերությունը բիզնես կենտրոնի շինարարության ֆինանսավորման համար ստացած վարկերի մի մասը տեղաբաշխել է որպես ավանդ կապակցված կողմի մոտ: Ավանդից ստացված ֆինանսական եկամուտը 26,614 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2015թ.՝ 26,659 հազ. ՀՀ դրամ) նվազեցվել է ներդրումային գույքին կապիտալացված փոխառության ծախսերից:

17. **Պարտավորվածություններ և պայմանական պարտավորություններ**

(i) **Հարկային ռիսկ**

ՀՀ հարկային, արժույթային և մաքսային օրենսդրությունները հանդիսանում են տարբերությունների և հաճախակի իրականացվող բարեփոխումների առարկա: Հաճախակի են դեպքերը, երբ տարբեր հարկային մարմիններ տալիս են տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Այս փաստը կարող է Հայաստանի Հանրապետությունում ստեղծել էականորեն ավելի բարձր հարկային ռիսկ, քան այլ երկրներում:

Դեկլարությունը գտնում է, որ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը պատշաճ կերպով է իրականացնում համապատասխան օրենսդրության մեկնաբանումը և Ընկերության հարկային, արժույթային և մաքսային հարցերի շուրջ մոտեցումը ճիշտ է:

(ii) **Դատական հայցեր**

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը հանդիսանում է դատական հայցերի և պահանջների օբյեկտ: Դեկլարության համոզմամբ, հնարավոր վերջնական պարտավորությունները, որոնք ծագում են նման հայցերի և պահանջների արդյունքում, էական բացասական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական դրության կամ հետագա գործունեության արդյունքների վրա, և համապատասխանաբար ոչ մի հաշվեգրում այդ ուղղությամբ չի արվել ֆինանսական հաշվետվություններում:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության այլ ակտիվներում ներառված էր 403,218 հազ. ՀՀ դրամ գումարի չափով կանխավճար՝ տրամադրված «Փրոփերթի Դիվելոփմենթ Քամփնի» ՓԲԸ-ի կողմից կապալառուին՝ ներդրումային գույքի վրա կատարված որոշակի շինարարական աշխատանքների համար: 2017թ. հունվարին «Փրոփերթի Դիվելոփմենթ Քամփնի» ՓԲԸ-ն հայց է ներկայացրել դատարան ընդդեմ կապալառուի՝ պահանջելով կանխավճարի վերադարձ՝ ի հավելումս պայմանագրային պարտականությունների չկատարման արդյունքում առաջացած այլ տուգանքների (կապալառուի դեմ ներկայացված հայցի ընդհանուր գումարը կազմում է 1,780,820 հազ. ՀՀ դրամ): Հակառակ կողմը 1,371,644 հազ. ՀՀ դրամ գումարի բռնագանձման հակընդդեմ հայց է ներկայացրել դատարան՝ ներդրումային գույքի վրա կատարված շինարարական աշխատանքների համար: Դեկլարությունը իր կողմից ներկայացված հայցի բավարարման հավանականությունը գնահատել է բարձր, իսկ հակառակ կողմի ներկայացրած հայցի բավարարման հավանականությունը՝ ցածր: Հետևաբար, այս դատական հայցերի համար Ընկերության կողմից պահուստ չի ձևավորվել:

17. Պարտավորվածություններ և պայմանական պարտավորություններ (շարունակություն)

(iii) Վարձակալական պարտավորություններ

Ընկերությունը ունի 5,483 հազ. ՀՀ դրամի չափով վարձակալական պարտավորություններ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մարման ամսաթիվը՝ 2017թ. նոյեմբերի 1 (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12,062 հազ. ՀՀ դրամ):

(iv) Ներդրումային գույքի կառուցման մեջ ներդրվելու պարտավորություն

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ուներ ներդրումային գույքի շինարարության մեջ 20,192 հազ. ԱՄՆ դոլարի (9,771,716 հազ. ՀՀ դրամ) գումար ներդրվելու պարտավորություն (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 18,761 հազ. ԱՄՆ դոլար կամ 9,057,634 հազ. ՀՀ դրամ):

18. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Իրական արժեքն այն գումարն է, որ կստացվի ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվի պարտավորության դիմաց շուկայի մասնակիցների միջև գնահատման պահին: Իրական արժեքի հաշվառումը կատարելիս հիմք է ընդունվում այն, որ ակտիվի վաճառման կամ պարտավորության մարման գործընթացը տեղի է ունենում:

- Ակտիվի կամ պարտավորության հիմնական շուկայում կամ
- Հիմնական շուկայի բացակայության դեպքում՝ ակտիվի կամ պարտավորության համար առավել բարենպաստ շուկայում:

Հիմնական կամ առավել բարենպաստ շուկան պետք է հասանելի լինի Ընկերության համար:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատվում է, հիմք ընդունելով այն ենթադրությունները, որ շուկայի մասնակիցները կօգտագործեն ակտիվը կամ պարտավորությունը գնահատելիս՝ ենթադրելով, որ շուկայի մասնակիցները առաջնորդվում են իրենց տնտեսական շահերով:

Ոչ ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը գնահատելիս հաշվի է առնվում շուկայի մասնակցի տնտեսական օգուտ ստանալու կարողությունը՝ ակտիվը լավագույնս օգտագործելու միջոցով, կամ էլ վաճառելով այն շուկայի մեկ այլ մասնակցի, ով լավագույնս կօգտագործի ակտիվը:

Ընկերությունը օգտագործում է գնահատման այնպիսի միջոցներ, որոնք առավել նպատակահարմար են տվյալ հանգամանքներում և որոնց համար բավականաչափ տեղեկություն կա իրական արժեքը հաշվարկելու համար՝ առավելագույնի հասցնելով դիտարկելի տվյալների քանակը և նվազագույնի հասցնելով ոչ դիտարկելի տվյալների քանակը:

Այն բոլոր ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնց իրական արժեքը գնահատվում է կամ բացահայտվում է ֆինանսական հաշվետվություններում, դասակարգվում են իրական արժեքի հաջորդիվ նկարագրված հիերարխիայով՝ որպես հիմք ընդունելով ամենացածր մակարդակի տվյալը, որն, ընդհանուր առմամբ, էական է իրական արժեքի գնահատման համար:

- 1-ին մակարդակ՝ ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար գնանշված (չճշգրտված) շուկայական գին,
- 2-րդ մակարդակ՝ գնահատման միջոցներ, որոնց դեպքում ամենացածր աստիճանի տվյալը, որն էական նշանակություն ունի իրական արժեքի գնահատման համար, ուղղակի կամ անուղղակի կերպով դիտարկելի է,
- 3-րդ մակարդակ՝ գնահատման միջոցներ, որոնց դեպքում ամենացածր աստիճանի տվյալը, որն էական նշանակություն ունի իրական արժեքի գնահատման համար, դիտարկելի չէ:

Ֆինանսական հաշվետվություններում պարբերականության հիմքով ճանաչվող ակտիվների ու պարտավորությունների համար Ընկերությունը որոշում է, թե արդյոք տեղի ունեցել են անցումներ հիերարխիայի մակարդակների միջև՝ վերագնահատելով դասակարգումը (որպես հիմք ընդունելով ամենացածր մակարդակի տվյալը, որն էական է իրական արժեքի գնահատման համար) ամեն հաշվետու շրջանի վերջում:

2016 և 2015թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական գործիքների հաշվեկշռային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքներին:

18. **Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք (շարունակություն)**

Իրական արժեքի գծով բացահայտումների նպատակով Ընկերությունը որոշել է ակտիվների և պարտավորությունների կարգեր՝ հիմնված դրանց բնույթի, հատկանիշների և ռիսկերի ու, ինչպես բացատրված է վերևում, իրական արժեքների հիերարխիայի մակարդակի վրա:

Ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատման հիերարխիա 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>		<i>Իրական արժեքի գնահատում, օգտագործելով՝</i>			
Գնահատման ամսաթիվ	Ընդամենը	Ակտիվ շուկայում նշված գներ (1-ին մակարդակ)	Հական դիտարկելի տվյալներ (2-րդ մակարդակ)	Հական դիտարկելի տվյալներ (3-րդ մակարդակ)	Ընդամենը
		Իրական արժեքով գնահատված ակտիվներ			
Ներդրումային գույք	2016թ. դեկտեմբերի 31	11,859,139	–	–	11,859,139
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտված է					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2016թ. դեկտեմբերի 31	1,899,665	1,899,665	–	–
Դեբիտորական պարտքեր	2016թ. դեկտեմբերի 31	1,663	–	–	1,663

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>		<i>Իրական արժեքի գնահատում, օգտագործելով՝</i>			
Գնահատման ամսաթիվ	Ընդամենը	Ակտիվ շուկայում նշված գներ (1-ին մակարդակ)	Հական դիտարկելի տվյալներ (2-րդ մակարդակ)	Հական դիտարկելի տվյալներ (3-րդ մակարդակ)	Ընդամենը
		Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտված է			
Կրեդիտորական պարտքեր	2016թ. դեկտեմբերի 31	(21,532)	–	–	(21,532)
Վարկեր և փոխառություններ	2016թ. դեկտեմբերի 31	(7,270,583)	–	–	(7,270,583)

Ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատման հիերարխիա 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>		<i>Իրական արժեքի գնահատում, օգտագործելով՝</i>			
Գնահատման ամսաթիվ	Ընդամենը	Ակտիվ շուկայում նշված գներ (1-ին մակարդակ)	Հական դիտարկելի տվյալներ (2-րդ մակարդակ)	Հական դիտարկելի տվյալներ (3-րդ մակարդակ)	Ընդամենը
		Իրական արժեքով գնահատված ակտիվներ՝			
Ներդրումային գույք	2015թ. դեկտեմբերի 31	8,971,880	–	–	8,971,880
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտված է					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2015թ. դեկտեմբերի 31	2,562,886	2,562,886	–	–
Դեբիտորական պարտքեր	2015թ. դեկտեմբերի 31	7,825	–	–	7,825

18. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք (շարունակություն)

Ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատման հիերարխիա 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (շարունակություն)

հազ. ՀՀ դրամ

	<i>Գնահատման ամսաթիվ</i>	<i>Իրական արժեքի գնահատում, օգտագործելով՝</i>			
		<i>Ակտիվ շուկա- ներում գնանշվող գներ 1-ին</i>	<i>Հական դիտարկելի ելակե- տային տվյալներ 2-ին</i>	<i>Հական ոչ դիտարկելի ելակե- տային տվյալներ 3-ին</i>	
		<i>Ընդամենը</i>	<i>մակարդակ</i>	<i>մակարդակ</i>	<i>մակարդակ</i>
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտված է					
	2015թ.				
Կրեդիտորական պարտքեր	դեկտեմբերի 31	(12,313)	–	–	(12,313)
	2015թ.				
Վարկեր և փոխառություններ	դեկտեմբերի 31	(5,300,818)	–	–	(5,300,818)

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում իրական արժեքների հիերարխիայի մակարդակներում փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել:

19. Ռիսկերի կառավարում

Ընկերության հիմնական ֆինանսական գործիքները, բացի ածանցյալ գործիքներից, ներառում են միջազգային ֆինանսական հաստատություններից ստացված վարկերն ու փոխառությունները, բանկում պահվող դրամական միջոցները և կարճաժամկետ ավանդները: Ընկերությունը ունի այլ ֆինանսական գործիքներ, ինչպես առևտրային դեբիտորական պարտքերը, որոնք ուղղակիորեն ծագում են իր գործարքներից:

Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերին:

Ընկերության ռիսկերի ընդհանուր կառավարման ծրագիրը կենտրոնանում է Հայաստանի ֆինանսական շուկաների անկանխատեսելիության և անարդյունավետության վրա և ձգտում է հասցնել նվազագույնի հնարավոր բացասական ազդեցությունը Ընկերության ֆինանսական գործունեության վրա: Ընկերության ղեկավարությունը վերահսկում է այս ռիսկերը, և ձեռնարկված գործողությունները ղեկավարվում են համապատասխան կարգերով և կանոնակարգերով, այնպես, որ ֆինանսական ռիսկերը հայտնաբերվում են, գնահատվում և ղեկավարվում Ընկերության կարգերին համապատասխան:

Վերոնշյալ ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը ներկայացված է ստորև:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի իրական արժեքների տատանումների ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության հետևանքով: Շուկայական գինը ներառում է ռիսկի երեք տեսակ՝ տոկոսադրույքի ռիսկ, արժույթային ռիսկ և այլ գների փոփոխության ռիսկ: Շուկայական ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, ավանդները:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Ստորև բերվող աղյուսակը ցույց է տալիս տոկոսադրույքի հնարավոր փոփոխության նկատմամբ, այլ փոփոխականների հաստատուն լինելու դեպքում, Ընկերության համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգալունությունը:

19. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքի ենթադրյալ փոփոխությունների հետևանքն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ հաշվարկված դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ լրացող տոկոսադրույքով փոխառությունների հիման վրա:

	Դրույքաչափի աճ/ (նվազում) (%)	Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցություն
2016թ.		
ԱՄՆ դոլար	1.0	(65,728)
ԱՄՆ դոլար	(1.0)	65,728

Արժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկն արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության հետևանքով ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի իրական արժեքների տատանումների ռիսկն է: Ընկերության ֆինանսական գործունեությունը ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության ռիսկին:

Արտարժույթները, մասնավորապես ԱՄՆ դոլարը, էական դեր են խաղում Ընկերության գործառնական գործունեության տնտեսական հիմքում: Համաձայն ՀՀ Կենտրոնական բանկի՝ այն արտարժույթների շուկայական միջին փոխարժեքները ՀՀ դրամի նկատմամբ, որոնցով արտահայտված են Ընկերության ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, ունեն հետևյալ տեսքը՝

	ԱՄՆ դոլար
1 հունվար 2015թ.	474.97
2015թ. միջին	477.95
31 դեկտեմբեր 2015 թ.	483.75
2016թ. միջին	480.49
31 դեկտեմբեր 2016 թ.	483.94

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Ընկերության՝ նախքան հարկումը շահույթի զգայունությունը արտարժույթի փոխարժեքների հնարավոր փոփոխության նկատմամբ, այլ փոփոխականների հաստատուն լինելու դեպքում (դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքների փոփոխությունների պատճառով)՝

	Փոխարժեքի աճ/ (նվազում) (%)	Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցություն
2016թ.		
ԱՄՆ դոլար	6.0	(335,436)
ԱՄՆ դոլար	(6.0)	335,436
2015թ.		
ԱՄՆ դոլար	10.0	(287,956)
ԱՄՆ դոլար	(10.0)	287,956

Իրացվելիության ռիսկ

Ընկերության նպատակն է մատակարարների կողմից տրամադրվող վարկավորման պայմանների, բանկային վարկերի և փոխառությունների օգտագործման միջոցով ֆինանսավորման շարունակականության և ճկունության ապահովումը:

Ընկերությունը գնահատում է իր ակտիվների ժամկետայնությունը ու պարտավորությունների մարման ժամկետները և պլանավորում է իր իրացվելիությունը՝ կախված տարբեր գործիքների կանխատեսվող մարումներից: Ընկերությունը կարևորում է ֆինանսական ճկունությունը, որի կարևոր մաս է կազմում ֆինանսավորման դիվերսիֆիկացված աղբյուրներից օգտվելու հնարավորության ապահովման միջոցով իրացվելիության ռիսկի նվազեցումը: Ընկերությունը օգտագործում է դրամական միջոցներ և վարկային միջոցներ՝ կարճաժամկետ իրացվելիությունը կառավարելու նպատակով: Երկարաժամկետ իրացվելիությունը կառավարվում է կապիտալի շուկաներում ֆինանսական միջոցների ավելացմամբ:

19. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետների: Աղյուսակներում ներկայացված ընդհանուր համախառն ներհոսքն ու արտահոսքը ներկայացնում են դրամական միջոցների պայմանագրային, չգեղչված հոսքերը պարտավորությունների գծով:

Ֆինանսական պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծությունը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս</i>	<i>1- ից 3 ամիս</i>	<i>3- ից 6 ամիս</i>	<i>6- ից 12 ամիս</i>	<i>1-ից 5 տարի</i>	<i>Ավելի քան 5 տարի</i>	<i>Արտահոսքի ընդհանուր</i>		
						<i>համախառն գումար</i>	<i>Հաշ-վեկշռային արժեք</i>	
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>								
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Վարկեր և փոխառություններ	–	263,393	–	775,661	5,482,853	3,318,209	9,840,116	7,270,583
Կրեդիտորական պարտքեր	15,135	10,031	328	–	–	–	25,494	25,494

Ֆինանսական պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս</i>	<i>1- ից 3 ամիս</i>	<i>3- ից 6 ամիս</i>	<i>6- ից 12 ամիս</i>	<i>1-ից 5 տարի</i>	<i>Ավելի քան 5 տարի</i>	<i>Արտահոսքի ընդհանուր</i>		
						<i>համախառն գումար</i>	<i>Հաշ-վեկշռային արժեք</i>	
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>								
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Վարկեր և փոխառություններ	–	176,552	–	193,790	4,011,810	2,850,870	7,233,022	5,300,818
Կրեդիտորական պարտքեր	9,856	–	5,773	–	–	–	15,629	15,629

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկն իրենից ներկայացնում է գործընկերոջ կողմից՝ ֆինանսական գործիքի կամ հաճախորդի հետ կնքած պայմանագրի գծով պարտականությունները չկատարելու հետևանքով ֆինանսական վնասներ կրելու ռիսկը: Ընկերությունն ենթարկվում է վարկային ռիսկին՝ կապված գործառնական գործունեության (հիմնականում առևտրային դեբիտորական պարտքերի) և ֆինանսական գործունեության հետ, ներառյալ՝ բանկերում և ֆինանսական հաստատություններում ավանդները, արտարժույթի փոխարկման գործարքները և այլ ֆինանսական գործիքները:

Ընկերության դրամական միջոցները հիմնականում պահվում են Հայաստանում գտնվող առավել հեղինակավոր բանկերում:

Ընկերության դեբիտորական պարտքերը հիմնականում բաղկացած են հարկերի գծով դեբիտորական պարտքերից և մատակարարներին կանխավճարներից, որոնք ապահովված են բանկային երաշխիքով: Ընկերությունը չի ստեղծել որևէ պահուստ դեբիտորական պարտքերի համար, քանի որ վարկային ռիսկը մեծ չէ:

Սեփական կապիտալի կառավարում

Ընկերության կողմից կապիտալի կառավարման խնդիրներն են Ընկերության գործունեության անընդհատության ապահովումը, ինչպես նաև իր կապիտալ ծախսերի, գործառնական պահանջների բավարարումը և Ընկերության զարգացման ռազմավարությանը աջակցությունը:

20. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2017թ. փետրվարին «Բլեքաութնոլ Լիմիթիդ»-ը մայր կազմակերպությունից գնել է Ընկերության 3,119,472 հատ հասարակ բաժնետոմսեր, որոնք կազմում են Ընկերության կանոնադրական կապիտալի 3,935%-ը: